

Maailm heliseb üle ilma

Põimik ansambli Curly Strings loomingust

Eeva Talsi (1988)

Seade Riivo Jõgi (1987)

Head dirigendid ja juhendajad!

Mul on suur rõõm jagada teile näpunäiteid rõõmsameelse orkestripala „Maailm heliseb üle ilma“ kohta, mis on arranžeeritud spetsiaalselt käesoleva laulupeo kavva. Selle teose loomisel oli eesmärgiks tuua sümfooniaorkestrite repertuaari midagi hoogsat ja publikule tuttavat, mis täidaks lauluväljaku hea tuju ja elurõõmuga. Pala koosneb kolmest Curly Strings'i laulust: „Üle ilma“, „Kättemaks“ ja „Maailm heliseb“, mille pealkirjad inspireerisid ka kogu teose nime.

„Üle ilma“ (taktid 1–56)

Teos algab võimsalt ja suurejooneliselt, andes orkestrile võimaluse näidata oma täit kõlapotentsiaali ja väljendusrikkust. Siin saavad mängijad luua tugeva ja avara heli, kusjuures *tenuto* märgid paljudes partiides viitavad laiale, väljapeetud ja seotud mängustiilile. Soovitan dirigeerimist alustada väikese skeemiga, näidates orkestrile ette ühe takti, et nad saaksid seejärel enesekindlalt ja selgelt vastulöögiga alustada.

Oluline on tähelepanu pöörata tempomuutusele taktis 11 – kolmas ja neljas löök tuleks juhatada juba uue tempo (MM=130) kiirusega, et üleminek oleks sujuv. Taktis 13 peab orkester tegema sujuva *diminuendo*. Keelpillimängijatele soovitaksin taktid 14–25 mängida *arco* vaikselt ja delikaatselt, samas kui *pizzicato* võiks kõlada julgemalt ja energilisemalt.

Taktid 46–54 nõuavad viulitelt ja violadelt *chop* tehnikat, mis annab teosele elavat ja rütmilist karakterit. Soovitan mängijatel tutvud selle tehnika õpetusega, et saavutada autentne ja loomulik kõla (vt videot).

<https://www.youtube.com/watch?v=OsWBs0Bu1Ag>

„Kättemaks“ (taktid 57–71)

Teose teine osa on rahulikum, kuid emotsionaalselt laetud, nõudes keelpillidelt pikka ja väljapeetud liini. Eriti oluline on takt 62 ja sellele eelnev *molto crescendo* – kõik see võiks kõlada võimalikult võimsalt. Maksimaalse efekti saavutamiseks on oluline, et keelpillid, eriti I ja II viulid, säilitaksid tugeva kõla ka siis, kui nad liiguvad madalamatesse registritesse.

Diminuendo algab alles taktis 69, mistõttu peaks see jõuline kõla kestma peaaegu

lõpuni. Taktis 71 on timpanimängija kord särada – laske neil teha *crescendo* nii võimsalt, kui kätes jõudu!

„Maailm heliseb“ (taktid 72–125)

Teose viimane osa on täis elurõõmu ja positiivset energiat. Siin võiks mängijatele meelde tuletada, et selline muusika kõlab kõige paremini naeratus näol ja kerguse tundega. Õige meeoleolu saavutamiseks soovitan mängijatel vaadata ansambel Curly Strings'i originaalvideot, et ammutada inspiratsiooni nende esituse rõõmsast energiast.

<https://www.youtube.com/watch?v=jTv3wWQDDgQ>

Taktis 84 võivad vaskpillid kaheksandiknootidega hilinema hakata, seega tasub seda kohta kindlasti eraldi harjutada, et säiliks vajalik täpsus ja dünaamika. Samuti on taktid 85–92 olulised tšellode, kontrabasside ja viulite koostöö saavutamiseks – sekunda peaks kõlama aktiivselt ja energiliselt, noote “keele pealt” mängides.

Terve orkestri jaoks on tähtis jälgida dünaamikat taktis 93, et saavutada võimalikult vaikne ja delikaatne kõla. See annab võimaluse taas suurendada intensiivsust *crescendo*-ga taktides 97–98. Ärge unustage, et taktis 115 on kõigil mängijatel esimeseks lögiks paus!

Kokkuvõtteks

„Maailm heliseb üle ilma“ on rõõmus ja kaasahaarav teos, mis loodetavasti toob orkestri mängijatele ja publikule palju positiivset energiat. See lugu suudab täita iga ruumi helidega, mis panevad südamed helisema ja jalad tatsuma. Nautige igat hetke selle teose õppimisel ja esitamisel – see on kindlasti üks neist lugudest, mis jääb publikule kauaks meelde.

Soovin teile palju edu ja rõõmu selle teose õppimisel ja esitamisel!

Lugupidamisega

Riivo Jõgi